

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/42/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1408208180
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 12. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2012:1408208180.3

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcov 1/ Ing. V. M., bytom XXX XX N. S. XX a 2/ V. M., bytom XXX XX N. S. XX, obaja zastúpení JUDr. Alojzom Naništom, advokátom, AK so sídlom Sládkovičova 8, Prešov, proti žalovanému F. J., bytom XXX XX A. X, K. X, zast. JUDr. Milanom Hanulom, advokátom, Šustekova 2, 851 04 Bratislava, o náhradu škody vo forme pozostalostnej renty a náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 4C/190/2008-332 zo dňa 13.10.2011 jednohlasne takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti, t. j. vo výroku, ktorým nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy bol zamietnutý a v rozsahu zrušenia v r a c i a vec na ďalšie konanie a rozhodnutie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd žalobu žalobcov zamietol. Rozhodol, že o trovách konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Prvostupňový súd tak rozhodol o návrhu žalobcov, ktorým sa títo domáhali úhrady pozostalostnej renty po nebohom synovi C. M., pričom pozostalostná renta mala u každého z manželov predstavovať 8.000 Sk mesačne od XX.XX.XXXX do zaplatenia. Okrem toho si uplatnili nemajetkovú ujmu vo výške 2.000.000 Sk a trovy konania.

Prvostupňový súd vykonal dokazovanie a ustálil, že dňa XX.XX.XXXX asi o 12.30 hodine na diaľnici D2 v úseku cesty V. - K. v kat. úz. Y. B. viedol žalovaný osobné motorové vozidlo zn. Renault Megane, EVČ PO 690 BC, pričom sa nevenoval vedeniu vozidla a situácii v cestnej premávke, následkom čoho prešiel s vozidlom do odstavného pruhu vpravo, následne zotrvačnosťou prešiel niekoľko metrov a prevrátil sa dolu svahom mimo cesty vpravo. Pri dopravnej nehode spolujazdec C. M., nar. XX.XX.XXXX utrpel také poranenia, ktoré viedli k jeho smrti. Zo strany žalovaného došlo k porušeniu § 4 ods. 2 písm. c/ zákona č. 315/1996 Z. z., teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť, čin spáchal, pretože porušil dôležitú povinnosť uloženú mu podľa zákona, jeho konanie bolo kvalifikované ako trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1, 2 Trestného zákona, účinného do 01.01.2006. Žalovaného súd odsúdil na trest odňatia slobody so skúšobnou dobou na 2 roky. Okrem toho bol mu uložený zákaz riadiť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v trvaní 18 mesiacov a žalobca v 1/ rade ako poškodený bol odkázaný s nárokom na náhradu škody na občianskoprávne konanie.

Prvostupňový súd nárok žalobcov posúdil podľa § 420 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ďalej podľa § 11, 13 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka a podľa § 448 Občianskeho zákonníka. Aplikoval aj ustanovenie článku 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Skonštatoval, že žalovaný ako vodič motorového vozidla porušil právne predpisy a spôsobil synovi žalobcov zranenia, ktorým na mieste nehody podľahol. Povinným subjektom, proti ktorým smeruje právny prostriedok použitý v rámci ochrany osobnosti je vždy subjekt, ktorý nerešpektoval osobnosť fyzickej osoby a

protiprávne zasiahol do práv spätých s osobnosťou človeka a s jej rozvojom alebo ich ohrozil. Týmto povinným subjektom môže byť jednak fyzická osoba, avšak aj osoba právnická. Právnická osoba je povinným subjektom jedine vtedy, ak k neoprávnenému zásahu došlo činnosťou jej zamestnancov, prípadne členov, pri plnení úloh tejto právnickej osoby (Vojčík, P., Občianske právo hmotné I., ÚPJŠ 2006, strana 113). Ak bol teda neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby spôsobený niekým, kto bol vedome použitý právnickou osobou alebo inou fyzickou osobou k plneniu činnosti pre túto právnickú, či fyzickú osobu a takto použitá fyzická osoba jednala v rámci svojho poverenia, postihuje občianskoprávna zodpovednosť podľa § 13 a nasledujúcich zásadne túto právnickú, či fyzickú osobu podľa § 420 ods. 2 OZ. Ide pritom o vlastnú zodpovednosť tejto fyzickej či právnickej osoby podľa § 13 Občianskeho zákonníka, preto pri skúmaní ďalších predpokladov zodpovednosti za zásahy do osobnostných práv je treba postupovať podľa § 13.

Ako to vyplynulo zo spisu Okresného súdu Senica sp. zn. 2T/48/06, konateľ spoločnosti Zlatá studňa, s.r.o., Q. M. vo svojej výpovedi uviedol, že F. J. a C. M. boli v ich spoločnosti zamestnaní ako obchodní zástupcovia. F. J. mal pridelené osobné motorové vozidlo Renault Megane, zelenej farby EVČ: PO 690 BC. C. M. bol dňa XX.XX.XXXX odviezť vozidlo Škoda Fabia do servisu. Následne potom ho vyzdvihol F. J., ktorý dostal nariadené od riaditeľky firmy ísť pre pána M. do servisu a skontrolovať spolu s ním jeho región. Taktiež z výpovede svedka Q. P., ktorý pracoval v spoločnosti Zlatá studňa, s.r.o., vo funkcii vedúceho technického úseku vyplynulo, že v čase dopravnej nehody dňa XX.XX.XXXX bola majiteľom motorového vozidla zn. Renault Megane, EVČ: PO 690 BC, spoločnosť Zlatá studňa, s.r.o. Toto vozidlo bolo pridelené F. J., ktorý bol ich zamestnancom. Jazda F. J., pri ktorej mal dopravnú nehodu, bola služobnou jazdou.

Preto prvostupňový súd dospel k záveru, že žalovaný nie je povinným subjektom, proti ktorému má žaloba smerovať, ale týmto povinným subjektom je právnická osoba pri plnení úloh ktorej došlo k neoprávnenému zásahu do práva na súkromný a rodinný život žalobcov, hoci k tomuto zásahu došlo činnosťou žalovaného ako zamestnanca tejto právnickej osoby. V danom prípade išlo o služobnú cestu žalobcu, čo vyplynulo zo spisu Okresného súdu Senica sp. zn. 2T/48/06 a zodpovedným subjektom je jeho vtedajší zamestnávateľ. Súd preto žalobu žalobcov v časti nároku na nemajetkovú ujmu spôsobenú zásahom do ich práva na súkromný a rodinný život zamietol.

Nárok na pozostalostnú úrazovú rentu má fyzická osoba, voči ktorej má zomretý v čase svojho úmrtia vyživovaciu povinnosť. Pokiaľ ide o skupiny osôb, ktorým bol zomretý povinný poskytovať výživu, pôjde o jeho deti, manželka ako aj rodičov. V danom prípade je však súd s poukazom na ust. § 420 ods. 2 OZ toho názoru, že akákoľvek škoda vzniknutá v súvislosti s dopravnou nehodou, ku ktorej došlo dňa 06.04.2006, bola spôsobená v súvislosti so služobnou cestou žalovaného a neobého C. M.. Žalovaný preto sám za škodu takto spôsobenú podľa Občianskeho zákonníka nezodpovedá, pričom však nie je dotknutá jeho zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov. Vzhľadom na vyššie uvedené súd zamietol žalobu žalobcov v celom rozsahu.

Výrok o trovách konania prvostupňový súd odôvodnil § 151 ods. 3 O. s. p. Súd o trovách konania rozhodne samostatným uznesením.

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa v zákonom stanovenej lehote podali odvolanie žalobcovia. Žiadali, aby odvolací súd zmenil napadnutý výrok rozsudku súdu prvého stupňa tak, že uloží žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcom v 1/ a 2/ rade sumu 66.387,84 Eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to do 3 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. V prípade, ak by rozsudok bol potvrdený, žiadali pripustiť dovolanie z dôvodu, že ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

V odvolaní žalobcovia namietali názor súdu prvého stupňa, podľa ktorého žalovaný nie je povinným subjektom, pretože jazda, počas ktorej sa stala dopravná nehoda a škoda, bola služobnou jazdou žalovaného. Prvostupňový súd neodôvodnil záver, prečo zodpovednosť za zásah do osobnostných práv posúdil primerane podľa ustanovenia o zodpovednosti za škodu. Zodpovedným subjektom za zásah do osobnostných práv by mal byť subjekt, ktorý svojim protiprávnym konaním zásah spôsobil. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa nie je jasné, na základe akých právnych ustanovení súd svoje právne závery vykonal, keď osobnostné práva majú svoju osobitnú právnu úpravu, svoju osobitnú

povahu a ich ochrana má osobitný účel. Mal byť prijatý jednoznačný záver, že za zásah do osobnostných práv ako absolútnych práv pôsobiacich voči všetkým zodpovedá skutočný pôvodca zásahu.

K zásahu do osobnostných práv žalobcov nedošlo tým, že žalovaný vykonával služobnú jazdu, teda samotnou služobnou jazdou vykonávanou pre zamestnávateľa žalovaného, ale zásah do osobnostných práv žalobcov spočíva v spôsobení smrti syna žalobcov. Medzi zásahom do osobnostných práv žalobcov a plnením pracovných úloh žalovaného chýba v tomto prípade vecný vzťah. Keďže žalovaný spôsobil smrť syna žalobcu ako vodič nie v súvislosti s výkonom pracovných povinností, ale v súvislosti s tým, že ako vodič porušil povinnosti a nevenoval dostatočnú pozornosť vedeniu motorového vozidla, za uplatnený nárok zodpovedá žalovaný. Okrem toho, smrť syna žalobcov bola spôsobená dňa XX.XX.XXXX o 12.30 hodine a žalobcovia namietali, či skutočne v danom čase žalovaný spolu s C. M. si plnili svoje pracovné povinnosti.

K odvolaniu sa žalovaný písomne nevyjadril.

Odvolačný súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 10 ods. 1 O. s. p. preskúmal napadnutý výrok rozsudku súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O. s. p., vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie, čo je v súlade s ust. § 214 ods. 1, 2 O. s. p. a, na základe čoho odvolací súd zistil, že rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti je potrebné zrušiť.

Prvostupňový súd v napadnutej časti nesprávne zistil skutkový stav, nesprávne vec právnej posúdil.

Predmetom konania v rámci odvolacieho konania bol už len nárok žalobcov na nemajetkovú ujmu, ktorú utrpeli stratou svojho syna C. M. pri dopravnej nehode dňa XX.XX.XXXX o 12.30 hodine.

Žalobcovia si svoj nárok na úhradu nemajetkovej ujmy uplatnili voči žalovanému F. J., ktorý bol vodičom osobného motorového vozidla v čase dopravnej nehody.

Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že F. J. na základe rozsudku Okresného súdu Senica uzatvoril s prokurátorom Okresnej prokuratúry Senica dohodu o vine a treste, na základe ktorej F. J. uznal, že je vinný, že dňa XX.XX.XXXX asi o 12.30 hodine v kilometri 67,912 na diaľnici D2 v úseku cesty V. - K. v kat. úz. Y. B. viedol osobné motorové vozidlo zn. Renault Megane, EVČ: PO 690 BC, pričom sa nevenoval vedeniu vozidla a situácii v cestnej premávke, následkom čoho prešiel s vozidlom do odstavného pruhu vpravo, po ktorom zotrvačnosťou prešiel niekoľko metrov a prevrátil sa dolu svahom mimo cesty vpravo. Pri dopravnej nehode spolujazdec C. M., nar. XX.XX.XXXX utrpel zlyhanie mozgu pri zlomenine kosti spodiny lebečnej, zmliaždenie tkaniva a krvácanie do mozgu, zlomeninu sánky vpravo, krčnej chrbtice a pravej kľúčnej kosti, ktoré zranenie bolo tak závažného charakteru, že to viedlo k smrti poškodeného, čím došlo z jeho strany k porušeniu ust. § 4 ods. 2 písm. c/ zákona č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov. Žalovaný inému z nedbanlivosti spôsobil smrť, čím spáchal, pretože porušil dôležitú povinnosť uloženú mu podľa zákona, trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1, 2 Trestného zákona účinného do 01.01.2006. Za to bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 18 mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu 2 roky. Zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidla akéhokoľvek druhu v trvaní 18 mesiacov. Poškodený Ing. V. M. bol s nárokom na náhradu škody odkázaný na konanie vo veciach občianskoprávných.

Okrem toho zo spisového materiálu vyplýva, že žalovaný ako aj poškodený neb. C. M. boli obchodnými zástupcami spoločnosti Zlatá studňa, s.r.o., a v čase dopravnej nehody vykonávali služobnú cestu, teda plnili povinnosti pre svojho zamestnávateľa.

Podľa § 13 Občianskeho zákonníka majú žalobcovia ako rodičia po nebohom C. M. nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá im v súvislosti s úmrtím ich syna vznikla ako dôsledok neoprávneného zásahu do osobnostných práv. Ustanovenie § 13 Občianskeho zákonníka je ustanovením všeobecným a jeho aplikáciu je vo vzťahu k predmetu sporu potrebné vykonať prostredníctvom ust. § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka s poukazom na ust. § 420 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka, ktoré ustanovenia stanovujú základný rámec pre konanie o náhrade škody, ktoré ustanovenia je vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy potrebné aplikovať analogicky.

Analogicky je potrebné vychádzať nielen pri zisťovaní podmienok, za ktorých je možné priznať nemajetkovú ujmu, ale aj pri určení osoby zodpovednej za nemajetkovú ujmu. Pokiaľ je prípustná analógia v súvislosti s náhradou nemajetkovej ujmy s ust. § napr. 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka alebo § 427 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka, kde zodpovednými osobami za vznik nemajetkovej ujmy sú prevádzkovateľ motorového vozidla, resp. právnická osoba alebo fyzická osoba, keď škoda bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili, v takom prípade nie je vylúčená ani analógia vo vzťahu k ust. § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, kedy za škodu (analogicky za nemajetkovú ujmu) zodpovedá aj vodič motorového vozidla, pričom predpokladom u vodiča je zavinené správanie sa.

V prípade zodpovednosti za nemajetkovú ujmu viacerých subjektov, ktorým svedčí ustanovenie Občianskeho zákonníka, poškodený má možnosť uplatniť si nárok na náhradu škody (analogicky aj na náhradu nemajetkovej ujmy) nielen voči vodičovi motorového vozidla, voči prevádzkovateľovi motorového vozidla alebo voči právnickej osobe alebo fyzickej osobe, keď bola škoda (ujma) spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Môže tak nárok uplatniť súčasne proti všetkým subjektom, ide o prípad spoločnej a nerozdielnej zodpovednosti za túto škodu. Pokiaľ by takúto škodu zamestnávateľ alebo prevádzkovateľ motorového vozidla nahradil, má nárok proti vodičovi na regres, resp. má nárok na náhradu podľa pracovnoprávných predpisov.

Preto záver súdu prvého stupňa o tom, že žalovaný ako vodič motorového vozidla za nemajetkovú ujmu nezodpovedá nie je správny, je predčasný a nemá oporu v existujúcom právnom poriadku.

Preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Bude úlohou prvostupňového súdu v ďalšom konaní zistiť všetky podmienky zodpovednosti odporcu za nemajetkovú ujmu uplatnenú žalobcami a o ich nároku zákonným spôsobom rozhodnúť. Zároveň podľa § 224 ods. 3 O. s. p. rozhodne prvostupňový súd aj o trovách celého konania.

Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 O. s. p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.